Број 106 Нови Сад, у четвртак 13. маја 1920. Година LI.

„Застава“ излази сваки дан, осим понедељника и празника. Претплата је 240 круна на годину, 120 на пола, а 60 круна на четврт године. Претплатити се може бар на четврт године.

Поједини број 1 Круна.

ЗАСТАВА

ОРГАН РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Рукописи се шаљу на уредништво „Заставе“: Нови Сад, Ћурчијска ул. бр. 10. а претплата на администрацију „Заставе“: Нови Сад, Ћурчијска улица бр. 16. Рукописи се не враћају.

Издавалац друштво „Рад“.

Политички положај.

Београд, 11. маја 1920. год.

Преговори између радикала и група, које са радикалима држе, и између опозиције у правцу, да би се створио концентрациони кабинет, теку. Душа овим преговорима је наш посланик у Паризу др. Миленко Р. *Весник*. Преговори још нису приведени крају. Но по гласовима који потичу из политичких кругова, држи се, да ће *Весник успети, да се дође до концентрационе владе.*

Опозиција се не држи грчевито досадањих захтева. Не држи се тим пре, што се у њој види *расцеп*. Наиме, елементи, који су некад били саставни делови *либералне* странке, а досад су били у Демократској Заједници, *изаћи ће из Демократске Заједнице*. Разлог томе је негодовање бирача бивше либералне странке у Србији, који неће Демократску Заједницу.

Како ће групе бити заступљене, за сад се још не зна, али се као позитиван факт зна, да ће од радикала ући у Весниће кабинет и Стојан *Протић*, јер *Весник апсолутно неће кабинет без Протића*. Осим Протића од стране радикала ушле би најистакнутије личности, на броју пет. *Корошец* би задржао свој портфељ. Ко би био заступник Народног Клуба још се не зна. Министар полиције би био Љуба *Давидовић*. С Љубом Давидовићем би од стране демократа ушли још: *Драшковић*, Павле *Маринковић* и *Прибићевић*, између ове двојице последњих је рат о министарство просвете. Прибићевићу демократи нуде министарство руда и шума.

Школе само усавршавати смемо.

Као што чујем, намера је, да се са наставним програмом учитељских школа, који је издат још за време демократске владе, хоће те школе да сведу на три течаја са скученим градивом. Ова намера је доста непромишљена и штетна по културни развој нам.

Образовање учитеља је један свеопћи културни проблем, који озбиљно занима све културне државе. Мњења су разна, али се у томе сви слажу, да учитељ не сме и надаље остати прост „мештер“, већ образован човек, носач културе. Према томе и образовање учитеља нека је научно, а то се може постићи једино систематским научним радом. Тај рад треба да се прилагођава физичком и душевном развитку ученика, те баш због тога немојмо пренагљивати, немојмо смањивати време образовања учитеља, јер ће тиме учитељска школа присиљена бити, да много што-шта саопћи ученику још у оном добу развоја му, кад он то није у стању сварити. Тај рад пак по његов интелектуални развој не само да ће штетан бити, већ ће га школа тиме пустити у живот као културно полуобразована, што ће и по саму народну масу од грдне штете бити. У такој крњој школи много што-шта из опћените знаности а и из круга стручног знања ученик ни чути неће, из чега неминовно мора наступити рђава последица рада му у школи и народу. Међутим потреба стручног учитеља је баш сад врло важно питање тако, да је и досадање образовање учитеља поготово недовољно, а камо ли да га скраћивамо. После овог опћег метежа идеја неизоставно морају наступити нови принципи и у образовању, васпитању, а те нове опћените погледе може схватити и примењивати само темељито стручно образован и културан учитељ.

На образовање учитеља мора понаособ пазити баш наш троимени народ, јер се признати мора, да ће нам један од најславнијих носилаца народних идеја бити баш учитељ. Идеју јединства, заједничког живота, потреба и рада може осећајно схватити и лаик, али у томе духу проницајући радити и стварна успеха показати, може само темељно стручно образован културни радник. У томе раду не могу се дати учитељу готова израђена упутства; то мора он сам пронићи, схватити и себи самосвојно развити културни програм, а то ће моћи постићи једино темељним стручним образовањем у учитељској школи. Уз поменути темељни стручни рад потребна је народном учитељу и што опсежнија *опћа интелигенција*, што није једно исто са стручним знањем. Душевни видокруг учитеља не сме се ограничити једино на „Аз-Буки-Ба“, јер би то значило упропастити не само једну индивидуалност, већ и цео систем културнога рада. Неразвијена учитељска школа пак нема прилике развијати интелектуалност; она се мора ограничити ли на буквално извађање наставног програма, те онда боље да је и нема; бар неће примити на себе одиум за оне зле последице, које неминовно морају наступити радом нестручних и некултурних учитеља. Онда боље вратити се старој методи, те слати младиће уз боље учитеље да шегртују; тиме ћемо ограничити учитеља једино на штицу и рачуналку, а у напред га убедити, да је некултуран, те да се у опћенити културни рад народа и не кача. А то јелте да нико не би хтео, па ни смео?! — Међутим видите, и то би мање зло било, него скученим образовањем силом сугерирати учитељском приправнику: да је образован и културан, кад у ствари није.

Стога, манимо се скучавања учитељске школе, те кад је већ не можемо за сада проширити, немојмо је ни деградирати на „веркштет“. Јер знајмо да учитељски рад није административне природе а да би се могао обављати шаблонском навиком: овај је посао студија и само се интелектуалном интензивношћу може произвести. Па и сама последица учитељева рада није иста последици административног званичника; ова засеца у душу, менталитет народа, стога се и на образовање овога радника много више мора пазити, јер је иначе зла последица неминовна.

Просветни радник не може и не сме живети о салу (спреми) свога стручног завода; он се мора непрестано усавршавати самообразовањем и вишом стручном и опћенитом спремом. Учитељ мора знати и умети самообразовати се, а имати достојну формалну квалификацију за разумевање више спреме. Дегредована учитељска школа пак није у стању приуготовити свога приправника томе, јер му недостају инталектуални услови за то. Без довољне предспреме пак, бадава ће млади учитељ хтети образовати се; бадава ћемо устројавати било какве педагогиуме, он се неће знати наћи у хаосу науке, те ће бити горе са образовањем него без њега. С обзиром пак већ и на репутацију културе нам то не смемо учинити, да нам наши народни просветитељи буду лошији него у суседних нам држава и то тим пре не, што имамо међу собом и саплеменика суседних нам народа. А то тек не смемо дочекати, да нам се народносни учитељи у суседству образују?! — Стога и опет велим, развијајмо своје учитељске школе а не деградујмо их на радионице.

Велика потреба у учитељима не сме бити разлог сталном шарлатанству. Боље је две, — три — па и пет година вегетатирати у појединим крајевима и са неквалификованима, него упропастити дуги низ генерација и силом сузбити развој народне нам просвете. Међутим има и другог начина испомоћи се за време потребе првих година. Извол'те упитати стручњаке, они ће вам дати програма. Против тога пак, да се скучи образовање учитеља морамо најенергичније дићи свој глас знајући, да ће нам учитељ бити, тако рећи, један од најважнијих непосредних носилаца народнога нам живота. Свештеници нам се свлаче; бележника немамо, или су примитивни људи; сад нам образовно деградујте и учитеље, па шта ће онда да наступи?!

Војвођанин.

Вајс Манфред.

(Савремена расматрања).

III.

Је ли организовањем једне државне фабрике муниције сигурност државе стабилна? Још није!

Свака држава чврсто стоји тек онда, када је с једне стране за борбу са непријатељем осигурана а с друге стране када је изнутра у држави спроведена друштвена и национална кохезија и економска сређеност. Изнутра анархична држава се на први спољашњи судар распада!

Наше и државне и друштвене и економске прилике су анархичне у великој мери, а то је још увек озбиљна опасност за опстанак државе. Да се то избегне, потребно је брзо, како се само може, спровести читав низ реформи у

држави. Ми немамо хитнијих унутрашњих проблема од социјалних, финансијских и привредних, о којима се у јавност успут расправљало додуше, али не онолико много и озбиљно и стручно, колико то хитност и важност ових питања захтева.

Расправљање ових унутрашњих питања, — који сви имају карактер реформи, — у оквиру ових чланака далеко би ме одвело — то остављам за други пут, јер ми је овим чланцима жеља, да прикажем *националну важност сигурности државе* против спољашњих непријатеља и да на мађарском примеру очигледно прикажем одношај, који постоји између државне снаге за борбу и борбеног душевног расположења друштва у тој држави.

Када из разлога, основаних на логичном закључивању желимо да се што пре оснује државна фабрика муниције, дужни смо дати и нама и сваком једно објашњење.

Далеко је и помисао од свију нас, да нам је тенденција и циљ спољашњи империјализам и унутрашњи јункерски дух у нашем друштву. Не! Постоји један кобан и страховит разлог, због чега наша држава и наш народ баш у интересу своје демократије мора *увек бити спреман* на одбрану против империјализма ближих и даљих суседа, разлог, који се као црвена нит провлачи кроз целу историју српског народа, разлог због којега је српски народ досада море крви пролио и претрпио столетно ропство.

Наша раса и наша држава по свом географском положају налази се на дотичној тачци и географском месту сукоба Истока и Запада. Ко зна читати и разумети историју наших крајева од праисториских времена па до данас, томе је јасно: Када било на Истоку или на Западу један народ бројно и економски ојача преко наше расе и преко наше државе, гази и пустошећи све као вихор иде са Истока за Запад (турска најезда) а са Запада на Исток (Drang nach Osten). То сазнање је прва и полазна тачка за сваког оног, ко хоће да се бави у првом реду српском а затим целом југословенском политиком. Без те полазне тачке и без повлачења нужних закључака из државе, злочин је и велеиздаја и против државе и народа. Косовска трагедија и петстолетно ропство под Турцима као и страховите жртве српског народа у овом рату резултат су нашег географског положаја а то нам баш даје и право и дужност да подузмемо све потребне мере, да спречимо, да се то никад више не догоди и тај наш положај је баш најјача гаранција за српску демократију.

Географски положај наше државе је — с једне стране посматран — страховито озбиљан; тај исти положај је — с друге стране посматран — необично сретан! Свесни и дорасли озбиљности положаја стручњачки и методички ћемо уредити и државу и друштво; свесни и дорасли да искористимо наш географски положај, врло брзо ћемо у нашој држави створити благостање и изобиље. Сви узајамни путеви Истока и Запада иду кроз нашу државу. За те путеве светскога саобраћаја капије и кључеви у нашим су рукама! Под врло тешким приликама, али још увек у сретан час смо се ујединили, и од сада наша срећа и несрећа једино од нас зависи!

Из комунистичког табора.

— Хапшење комунистичких вођа у Осеку. — Самоубиство једног суботичког комунисте. — — Шта каже на то др. Живко Топаловић. —

Као што јављају из Осека, тамо су 5. о. м. ухапшени комунистички вођа, градски подначеоник *Кордић* и један од комунистичких вођа др. *Истрановић*.

Под насловом пак *„Једно самоубиство. Шта сад кажеш, Живко Топаловићу?“* доноси „Београдска Штампа“ овај извештај:

„Вођа југословенских комуниста и један од уредника „Радничких Новина“ др. Живко *Топаловић*, који се „пуким случајем“ нашао у Суботици кад се тамо десио покушај преврата, запенушио је доказујући, како између тога догађаја и комуниста нема апсолутно никакве везе.

Истрага, која је тамо поведена, даје сасвим друкчије резултате и ми смо дубоко уверени, да се др. Живко Топаловић данас осећа мало теже него у оно доба, када му је, како се он лирски изражава, „смрт помиловала лице.“

А јуче су стигла ова два извештаја:

Суботица, 5. маја. Вођа комуниста Јосип *Велић извршио је у затвору самоубиство*. Он је *скочио са трећег спрата* у двориште и остао је *на месту мртав*.

Београд, 6. маја. Јуче у 9 часова пре подне извршио је у Суботици самоубиство Јосип Велић, берберин и члан суботичког синдикалног већа. Он је био један од најважнијих подстрекача побуне у Суботици и њега је Управа Града Београда пронашла овде под лажним именом и спровела иследној власти по њеном захтеву. Он је у Суботици био смештен у згради, где се чувају и остали притвореници по тој афери, па када је јуче ишао ради нужде, улучи прилику и небрижљивошћу стражара регрута скочи из ходника с трећег спрата и на месту остане мртав.

Велић је после неуспелог преврата, побегао из Суботице у Београд рачунајући, по обећањима београдских комуниста, да су они овде одиста свемоћни и да ће моћи да га сакрију и сачувају.

Разочарао се, као што ће се многи други разочарати. И када је ухваћен и када је видео да ће отићи за колац, претпоставио је да сам себи зада смрт, да не би одао све

Подлистак.

Са пута по Банату.

За нас је од врло велике важности да путујемо. Ми се мало познајемо. Не познајемо један другог, не познајемо свој свет, не познајемо своје крајеве, своје богатство. Треба што више и што чешће путовати: у туђим местима лакше ћемо уочити своје добре стране, а и своје мане, погрешке, недостатке, а ово друго је безусловно потребно, ако хоћемо да се дотерамо, васпитамо, развијемо.

*

Банат је необично богат. Поља се зелене у недоглед. Све је брижно обрађено, и све лепо успева. Буде ли време повољно, жетва ће бити сјајна. И воћке обећавају силне плодове: куда год пролазите, воћке су засуте лепим, густим бехаром.

Још би се имала, можда, на неколико места око Бечкерека, Меленаца, Карлова, па онда дуж Тисе да спроведе канализација: тамо су прилични делови земље под водом.

Утисак, што га добијате, пријатан је. Свуда се осећа, види миран живот. Кућице, беле и миле, смеше се на вас. Села цветају, градови се шире. Ветрењаче вредно раде. Да свет хоће мирно да ради, било би за свакога свега доста.

*

Са *саобраћајем* је још тешко. Банат је имао некада добре главне пруге: Сегедин—Темишвар—Вршац—Базијаш и Темишвар—Лугош—Оршава. Тога данас нема. Пруге Вршац—Панчево, Вршац—Бечкерек—Кикинда и Панчево—Бечкерек—Кикинда су врло споре. На станицама се дуго чека. Истина, потрудило се да се успоставе што боље везе, али је то мало. Потребно би било тај богати, настањени крај повезати са бржим возовима. Исто тако је од преке потребе да се *између Баната и Бачке* начини добра, брза железничка веза. Ти нас крајеви хране, па их треба испреплести добром саобраћајном мрежом.

На станицама, на жалост, нема још свуда реда. Намештеници су још увек Мађари или Немци, који свој посао од беде врше. Кад ће се завршити (ако су уопште и отпочели) течајеви за железничко особље и чиновнике? Треба спремити наше девојке и наше младиће за рад на железницама. Добро би било и то, да Министарство Саобраћаја пошље своје контролне органе да виде како се ради. Ми се бојимо да на многим местима може да буде још увек злоупотреба. Примећујемо још и то, да скоро на свим станицама по Банату стоји још увек стари *мађарски* назив места. Зар се до данас ни то није могло изменити?

*

Поред свег нашег богатства, види се да смо *небриге*. Немамо још довољно смисла за ред, за чистоту, за лепоту. Око станица, у возовима, затим у самим местима често налазите на *прљавштину*. Наш свет — поред свег демократизма — требало би да се учи да буде уреднији, отменији. Простачке изразе, грдње, простачко држање, немар и нехајање се може на многима видети и чути. Од тих својих особина се морамо што пре ослободити.

Нама недостаје и смисао за *организацију*. До сада су све други место нас радили. Сада је наша дужност да организујемо: своја места, управу у њима, па онда разне мање или веће послове. Ми смо и сувише разуздан свет, добре савете не слушамо радо, радимо по својој (често лудој) глави. Међутим, ако хоћемо да постигнемо благостање, ред, онда треба да се навикнемо да све послове удружено радимо.

*

У многим местима сам видео и чуо да су нарочито *мањи чиновници* по варошким кућама прилично дрски. Са питачима нељубазно разговарају, понашају се као да нису у јавној, опћој служби; чују се на многим местима и разговори о несавесности тих чиновничића. Надлежни би морали да припазе више на њих.

И то се примећује да су многи чиновници млади, неспремни; за прво време то је неминовна последица. Али то се зло мора лечити. И сами ти чиновници морају да уче, да се спремају, да постану углађени, савесни. Они заступају интересе целога народа, иако у маломе. К њима долазе и странци, па онда по њиховом понашању, по њиховој савести и раду суде о целоме народу. Нарочито ти мањи чиновници што долазе у чести додир са грађанима морали би да се уљуде. Они имају и тај задатак, да са својим поступањем задобију несловенске грађане. Од њиховог угледа међу светом зависи углед целога народа, целе државе. Не заборавите да су на многим местима нарочито Немци врло културни, па су у стању лако и брзо да нас процене и уоче све што не ваља у нас. Наша је света дужност и културно да напредујемо и освајамо. Међутим дрскост, неуљудност, немар, незнање и прљавштина нису култура! (Свршиће се).

што зна. Ипак се зна све, што је потребно да остали кривци не би измакли казни.“

И тако ће мало по мало изићи на видело све, што су комунисте удесиле са агентима из Мађарске и оним жалосним Србима, као што је тај др. Живко Топаловић, који су за остварење својих болесних идеја готови да све Србе баце под нож крвождедним Мађарима!

Политичке вести.

Даљи успеси Пољака против бољшевика.

— *Пољаци заузели Кијев.* —

Руски бољшевици су морали у борбама против Пољака претрпети страшне губитке и морали су далеко устукнути испред пољских трупа. По једној лионској вести Пољаци су освојили и сам главни град Украјине, Кијев, којом су приликом заробили 25.000 бољшевика.

Уписујте акције Д. Д. „Заставе“.

Д. д. „Застава“ исплаћиваће 5 процената камате на уплаћене акције и то од дана уплате рачунајући од 1. јануара 1920. год.

Акције Д. Д. „Застава“ узели су следећи наши пријатељи:

1.) Васа Крендић Нови Сад акцију 1; 2.) Павле Поповицки Нови Сад 3; 3.) Др. Коста Хаџи 30; 4.) Трива Милитар 8; 5.) Михаил Мирковић Каменица 5; 6.) Из Србобрана: 6.) Миливој Дињашки 3; 7.) Миладин Дињашки 3; 8.) Младен Дињашки 3; 9.) Славко Шијачић-Лађенски 5; 10.) Милан Шијачић-Лађенски 5; 11.) Др. Јанко Шијачић-Лађенски 2; 12.) Милан М. Манојловић 5; 13) Гавра Манојловић 5; 14.) Аврам Кађански 10; 15.) Новак Дињашки 1; 16.) Владимир Ристић 5.

Позивају се наши пријатељи да што већи број акција упишу и исплате.

Новац и спискове треба слати Администрацији „Заставе“ или предати г. Николи *Марковићу*, члану Управе д. д. „Заставе“.

Вести.

— **Спасовска забава српске више девојачке школе у Новом Саду.** Српска Виша Девојачка Школа у Новом Саду приређује забаву са игранком на Спасовдан 20. маја 1920. год. у дворани хотела „Слободе“. *Чист приход намењен је сиромашним ученицама.* Добровољни прилози примају се са захвалношћу. Почетак у 5 сати по подне. Цене местима: прве три ложе К 100—; остале К 80—; седишта у првих пет реди К 20·—; у других 5 реди К 15·—; остала седишта К 10·—; седишта на балкону К 15·—; стајање К 6·—; ђаци и војници К 4·—. Улазнице се могу добити код управе школске и на дан забаве од 4 сата по подне на каси. Распоред: I. део: 1. А. Освалд: „Попутница“, пева збор ученица Више Девојачке Школе. 2. Ј. Фрајт: а) „Ђурђо, мори, Ђурђо“, б) „Биљана платно белеше“, певају ученице II. разреда Јулка Душановићева и Мара Георгијевићева, прати их на гласовиру ученица IV. разреда Живана Жикићева. 3. Словачке народне песмице, певају шест ученица, прати их на гласовиру ученица IV. разреда Иванка Врнчићева. 4. Ј. Лајбах: „Норма“ свира на гласовиру ученица IV. разреда Олга Пушићева. 5. М. Ђорђевић: „Анђео Срба“, пева ужи збор ученица IV. разреда, прати их на гласовиру ученица IV. разреда Иванка Шилићева. 6. Ст. Мокрањац: „Друга руковет“, пева збор ученица. 7. Гимнастичке игре изводе ученице уз пратњу тамбурашког збора Пере Јовановића. II. део: Игранка.

— **Потрошачка Задруга Новосадских Чиновника** делиће члановима разно брашно на купон бр. 10. по особи 4 кг. уз цену од К 3·— по килограму. Сваки члан дужан је са собом понети врећу за брашно. Деоба почиње у петак 14. о. м. у задружним просторијама где ће се уплаћивати и то: први дан 14. маја бр. 1—200, 15. маја од 201—400, 17. маја од 401—600, 18. маја од 601—800 и 19. маја од 801—905. Издавање вршиће се од 8 до 12 пре подне и од 2—6 после подне.

— **Добровољни прилози.** За удову једнога српског свештеника приложише путем г. Симеона *Ђаковића* г. г. Сава Јанковић капетан 10 К, Милан Грујић ћурчија 10 К, и др. Мита Маркуш вар. поч. сенатор 20 К. Са овим свотама је г. Симеон Ђаковић за исту удовицу скупио до сада свега 1639 К, што је удовица већ и примила.

— **Два велика кључа изгубљена**, ко нађе нека донесе у редакцију „Заставе“ где ће добити пристојну награду.

— **Купатило Сланкамен** отвара се у недељу 16. овог месеца. 317,1—3

Уметност.

— **Гостовање Гђице Јелке Георгијевић у Новом Саду.** Приликом ђурђевданске забаве, коју је приредила „Женска читаоница Посестрима“, имали смо прилике да чујемо две декламације наше младе уметнице гђице Јелке *Георгијевић*.

Гђица Јелка Георгијевић, која је у цвету младости а на почетку своје велике уметничке каријере, дошла нам је тихо и без велике рекламе да први пут гостује у културном центру своје уже домовине.

Истина, она је рецитовала само две песме („На обалама Јадрана“, од М. Бојића и „Песма о Видовдану“ од Р. Каталинић — Јеретова), али и из тих краћих ствари могли смо осетити и познати неизмерни уметнички талент, који се у гђици Георгијевићевој крије.

Својим декламацијама гђица Георгијевић је фасцинирала публику. Нови Сад већ давно-давно није имао прилике да чује савршену уметничку интерпретацију. Цело држање тела, употреба гестова, који су одмерени али савршено добри, нарочито пак изговор: техника дисања, артикулисање речи, наглашивања су њена јака страна. Она располаже са потпуном глумачком техником. Треба чути како она даје тон речима и реченицама, како колорира бојом звука, како карактерише паузама, темпом говора и нагласком личности и оживљава ситуацију, у мртве речи уноси душу, живот. На прве њене речи заборавите илузију да гледате и слушате декламацију, и ви се преносите у виши и лепши уметнички свет, и ваша душа дише ритмом уметничке душе. Ви заборављате на позорницу, на то да сте публика; ви живите са оним личностима које се приказују. Пред вама је стварност, *развој* душевног живота, оживотворен у уметници. Слушајући декламације гђце Георгијевић, ми смо потпуно осетили значај, важност, величину уметности, која диже дух, даје полета, буди узвишена естетска и морална осећања.

Гђца Георгијевић нам долази из света, са Запада као свршена глумица. Свршивши стручну глумачку школу у Бечу и Минхену, она је играла кратко време у Марибору, а одмах затим, неколико месеци пред рат буде ангажована у берлинском „Краљевском Позоришту“, што је био огроман успех за младу уметницу. Имала је ангажман на пет година; за време свога играња, а играла је одмах првокласне улоге, постизавала је велике успехе, и немачка позоришна критика је са неописаним одушевљењем, са неограниченим признањем говорила о великом глумачком дару „*Јеле Грегоров*“, под којим је псеудонимом гђица Георгијевић (родом из Перлеза) играла. Њена лепа појава, изразите и дубоке очи, савршена техника и школованост само су помогли да потпуно развије свој глумачки таленат. Најјача је госпођица у херојско-романтичким улогама (Салома јој је најјача креација).

На почетку светског рата гђица Георгијевић, као Српкиња, нашла је за добро да напусти Берлин и дође кући, у Перлез. Но уметничка природа не даваше јој мировати, и она је већи део рата провела у Паризу, где је наставила своје студије, те она данас перфектно игра на немачком и француском језику.

За нас је гђица Георгијевић један доказ велике уметничке способности наше расе, којој је потребно само стручног образовања, Њеном повратку са запада се од срца радујемо. Желимо јој да се што скорије реши да изабере себи место на једној нашој позорници, да оданде шири уметничку религију, да својом неодољивом, мистичном силом осваја наша срца, да унесе у наш живот лепоте, љубави, величанствености. Њена појава на једној од наших позорница биће свакако од епохалног значаја у нашој глумачкој уметности, и она ће бити предмет високог култа личности, тако потребног за уметнички развитак једног народа.

Светислав Баница.

Рабош.

— **„Демократски“ — истинољупци!** Ко макар само од времена на време загледа у који било лист или листић свих могућих „демократа“, наћи ће ту, како су они сви одреда оличена спрема, верност начелу, скромност, часност и поврх свега јединствени узори — истине. Само што су и ту, као иначе, демократе веома лоше среће, јер чињенице њихове речи — не утврђују.

Показало се то и у злогласној афери, *суботичке кланице*, или суботичке афере о *лиферацији свињске масти и свињска меса* за Чехословачку. Истрага у овој јединствено скандалној ствари потврдила је, да су тада неколицина неситих грабежљиваца умели наћи пута, да уз потпору самих власти оштете државу и опљачкају грађанство силецијском отмицом свиња од истога. Кад је тадашњи демократа министар за исхрану о том пустахилуку интерпелисан у парламенту, изјавио је он (мин. Мил. Ж. Јовановић), да у том прљавом послу — *нема ни једнога од његових личних и начелних пријатеља!* Међутим је утврђено непобитно, да су у том лоповшагу имали главну улогу: Др. Воја *Маринковић*, Дражa *Матејић*, Милорад *Павловић* и Михајло *Ђурић*, о којима је уопште познато, да су и начелни и лични пријатељи министрови! По томе је мин. Јовановић посред парламента тврдио — *голу нагу неистину!* А кад тако може да чини посред парламента један министар: шта је онда очекивати од других „демократа“, њихових ортака и јатака, кад говоре јавно и тек по разним буџацима!?

Спорт.

— **Долази „Бачка.“** У четвртак, 13. ов. месеца стиже нам у госте најбољи клуб у нашој држави „Суботичко Ногометно Друштво Бачка“ да одржи једну пријатељску утакмицу са нашом „Војводином“. Како сам извештен долази комплентна прва момчад, те са сигурношћу можемо казати да Нови Сад још није видео овако занимљиву утакмицу као што ће ова бити. Свима су познати резултати „Бачке“ која је годинама стајала на челу овостраних клубова, а још су нам у намети лепи резултати наше „Војводине“ а нарочито против U. V. A. K-a, U. A C. а и Енглеза.

Надам се, да ће се овај пут *наша српска публика више заинтересовати за ову врсту спорта*, а нарочито стога, што нам *наша браћа Буњевци* први пут долазе у госте.

Утакмица ће се одржати *у четвртак 13. ов. мес.* у 6 часова после подне на игралишту код артеског купатила. С—р.

Курс валута.

11. маја 1920.

Врста:	курс у крунама тражи се за		нуди се за	
Франак	9	60	9	75
Долар	135	—	141	—
Енглеска фунта	575	—	600	—
Талијанска лира	7	—	7	15
Немачка марка	2	70	2	90
Румунски леј	2	60	2	75
Грчка драхма	15	—	15	80
Бугарски лев	1	80	2	—
Швајцарски фрк.	25	—	25	50
Чешке К	2	40	2	55
Аустр. К	—	65	—	70
Рубаљ (Романов)	1	90	2	—
Рубаљ (Керенски)	—	75	—	85
Наполеондор	480	—	500	—
20 К у злату	480	—	505	—
Дукат мали	340	—	350	—
Дукат велик	1500	—	1600	—
Сребрне К	9	—	10	—

Број 6798., 8138. адм. 1920.

Објава за лицитацију.

Савет сл. и кр. вароши Новог Сада објављује јавну усмену лицитацију за кућу у Андрашијевој улици бр. 8. (бивша Рохоњијева кућа) *16. маја (у недељу) у 9 сати пре подне* у гр. економскоме звању (градска кућа бр. 33.).

Услови дражбе, цртежи, могу се до дана дражбе видити у мерничком звању.

Из седнице сл. и кр. града Новог Сада, држане 8. маја 1920.

Др. Марцековић,
зам. градског начеоника.

818 1—3

Јављам п. н. грађанству, да се код нас могу добити дрва за гориво, сува и добре врсте како на хватове тако исто и на киле.

М. Павловић и Ковачевић
Нови Сад, Вуковићева ул. 2.

310 1—3

Књижара и папирница
МИЛАНА ИВКОВИЋА
НОВИ САД
треба **једног млађег помоћника** и **шегрта**, уз стан и храну. 242 1—2

КОНКУРС.

Министарству за Социјалну Политику потребна су три **привредна инспектора**, који би у смислу одредаба §§ 1. и 8. уредбе о радном времену испитивали положај рударских радника и старали се о извршењу уредбе о радном времену у рударским предузећима.

На учешћу у конкурсу имају право само рударски инжињери.

Седиште ових привредних инспектора била би: за Хрватску (са Славонијом) и Словеначку, Љубљана; за Србију и Војводину Београд и за Босну, Далмацију и Црну Гору, Сарајево.

Награда инспектора предвиђена је од 4500—6000 дин. поред додатка на скупоћу и додатка на путовање. 319 1-1

Кандидати имају своје молбе са документима послати најдаље до **25. маја** тек. год.

Из канцеларије Министарства за Социјалну Политику 3. маја 1920. год. бр. 10.922.

Др. Д. КОЊЕВИЋ
ОРДИНИРА
за унутрашње болести и туберкулозу
од 10—12 и 3—4.
Београд, Теразије, палата „Росије“.
320 1—5

Потребујем једног самосталног и потпуно усавршеног
ЗУБНОГ ТЕХНИЧАРА
за лабораторијум у Београду.
Почетна плата на месец 4000 К. Ступити може одмах. Обратити се на адресу:
Л. БЕЛОСАВИЋ, зубни лекар
269 **Макензијева улица број 7.** 3-3

ВИНА прве врсте, нова и стара **само на велико** у свакој количини може се добити у подруму
НИКОЛЕ ИВКОВИЋА
ВИНАРСКА ТРГОВИНА
У НОВОМ САДУ, Дунавска ул. бр. 10.
303 2—6

Лицитација.

Овим се расписује офертуална лицитација ради издавање под кирију **дућана** у кућама, са чијим закупницима истиче уговор 1. новембра 1920.

Издају се ови локали:

У кући број 29. у улици Краља Петра I.
Дућани: Панте Спаића, фирме Клајн и Фрајганг и Хилде Гајгер — овај последњи је скопчан са станом.

У кући број 14. у улици Краља Петра I.
Дућан: Анке Попов.

У кући број 4. у Ћурчијској улици.
Два дућана, које је до сада издавала гђа Марија Вучетићка.

У кући број 13. у Ћурчијској улици.
Цела кућа. Сада станује у њој г. Милан Попић, где му је и апотека.

Ако овој општини претпостављени епархијски административни одбор одобри продају те куће, прогласиће се лицитација ништавном.

Дућани се издају на 6 (шест) година.

Оферти се имају предати председништву ове општине најдуже до 1. јуна 1920. у 5 сати по подне.

На офертном омоту има се назначити, да је оферт на дућан, уз својеручни потпис.

Црквени одбор задржава себи право, да дућане изда, коме нађе за сходно.

Из седнице Црквеног Одбора Српске Православне Црквене Општине, 2. маја 1920.

Српска Православна Црквена Општина.
У *Новом Саду*, 7. маја 1920.

Паја Ћурчић, књиговођа. 279 2—2 **Др. Коста Хаџи,** председник.

Угљена киселина за прављење СОДЕ, добија се
у НОВОМ САДУ, Футошкој ул. 130.
220 4—10

НУДИМО: **Телефон 71.**
2000 кг. I/a султанине
(паковано у сандуцима по 14 кг.),
600 кг. црног грожђа (розине),
500 кг. ратлука
(паковано у сандуцима по 7 кг.),
7 сандука датула по 33 кг.
Нарочито упозорујемо, да је роба грчке провениенције а цене јефтиније него у Сплету и Трсту. Уједно разашиљемо и поузећем.
ЂУРА БЛИДОВИЋ, Срем. Митровица.
304 2—2

Бр. 2284/1920.

Стечај.

У нашој пољопривредној школи у Ади примиће се 1919/20. шк. год. за државне питомце седам младића из Бачке.

Државни питомац може бити само онај

а) који је син земљораднички;

б) који није млађи од 14, нити старији од 20 година, што доказује крштеницом;

в) који је свршио најмање основну школу са добрим успехом, што доказује шк. сведочанством;

г) који је доброг владања, што доказује школским сведочанством, или уверењем општинске или полицијске власти, ако је провео ван школе више од годину дана;

д) који је поданик Краљевства С. Х. С. и који влада српским језиком толико, да може са разумевањем пратити теоријска предавања.

Младићи који ово место желе добити, нека се у року од 15 дана прописно инструисаном молбом обрате потписаноме школском надзорнику. У року од 15 дана рачунајући од дана када је овај стечај први пут обнародован.

У *Сомбору*, 29. априла 1920. год.

Ђура Терзин,
жупан. шк. надзорник.

253 3—3

Гостионицу у Новом Саду, у Тисакалмановој улици код железнице, код „Грка“, **продајем** своју кућу из слободне руке. Гостиону продајем са инвентаром. 316 1—2

За моју шпецерајску и деликатесну трговину потребујем **1 шегрта.** Ступити може одмах, **А. Крстић**, пређе Н. Ћурчић, Нови Сад, Ћурчијска 10. 241 3-3

Адвокатског кандидата тражим за моју адвокатску канцеларију. Ступити може одмах. Плата по погодби. **Др. Жарко Миладиновић**, адвокат **у Руми.**
302 2—3

Штедионица у Ст. Пазови
потребује
Књиговођу и благајника.
Плата према споразуму. 225 3—3

Српкиња, свршила вишу школу, рада би била да ступи као вежбеница на коју **сеоску пошту** у околини Новог Сада. Рефлектира на сву опскрбу (стан и храну), без плате. За адресу упитати адм. „Заставе“. 282 3—3

Српска Банка д. д.
У ЗАГРЕБУ.

Од 3. маја ове год. почевши исплаћиваће **Српска Банка ДИВИДЕНДУ за год. 1919.**
по 20 круна за купон бр. 12.
од акција јединица,
по 100 круна за купон бр. 12.
од акција петица,
по 10 круна за купон бр. 12.
од акција половица,
односно К 10·— у име полугодишње дивиденде на купон бр. 12. са акција емисије год. 1919., која ће се исплаћивати једино **на благајни Српске Банке у Загребу** уз подношај привремене потврде акција те емисије; **у Новом Саду код Централног Кредитног Завода као филијала Српске Банке: и у Београду код Подунавског Трговачког Акционарског Друштва** (Краља Милана улица број 43.).

Загреб, 1. маја 1920.

300 2—2 **Управа Српске Банке.**

Оглашујте у „Застави“.

Управник: Јаша Томић. Штампарија Натошевић, Нови Сад, Богданска улица број 3. Одговорни уредник: Јанко Перић.

Рабош.

Зар још и то! У ери корупције, која се под „демократама“ увређила по свима огранцима државног и народног живота, доживесмо сваке врсте чуда и покора. Готово да нас у тој сфери ништа више није могло изненадити. Толико силно беху учестале појаве те врсте. Јавност готово да је већ сасвим била огуглала. А на то баш као да су и рачунали творци и приврженици корупције. Ипак нас је једна „новост“ из те области не толико изненадила, колико запањила и запрепастила.

Јављају наиме, како су *власници извесних београдских и загребачких листова* затражили од владе — *извозницу на одређену количину животиних намирница*, како би могли — набавити *папира за своје листове и покрити друге трошкове око истих.*

Јавна штампа као веран и независан тумач општега мишљења и у овоме оличене *јавне савести* задржава свој значај само тако, ако у вршењу те своје узвишене мисије истраје *доследно* у свима околностима. Док је така, нема разлога да за себе страхује. Што је у народу неокужено и неокаљано, стаће уз њу, и помоћи ће да савлада све тешкоће. Радећи тако народ спасава и њу и себе.

Часна јавна штампа осуђивала је и још осуђује сваку врсту корупције, па тако и ону са — извозницама. Откуд сад *власници* извесних београдских и загребачких листова могу за себе и своје листове тражити — извознице?! *И то извознице за извоз животних намирница, у којима и ми сами очајно натежемо!* То бити не може и не сме, јер је држави и народу потребнији хлеб него извесни листови и листићи дотичних власника, са којима су ови већ досад толика квара нанели и држави и народу.

Изгледа, да се дотичним власницима њихов посао врло добро исплаћивао, док је било демократских *извозничких фондова*! Како су ови, усљед промене владе, почели усахњивати, или су од њихових управника већ обрачунати на чистац, или су резервисани за изборну акцију, хтели би извесни власници себе и своје органе до бољих времена да одрже — извозницама! Ово доказује да *листови тих власника немају ослонца у народу*, и онда овај и држава неће ништа изгубити, ако такви листови престану излазити. По сто пута је боље то, него да се њима помогне — извозницама, са чега би се животне намирнице још већма умалиле, па би још више морао — *народ гладовати.*

Саобраћај.

— **Жељезничка конференција у Београду.** Неких 40 делегата разних установа саобраћајних, економских и т. д. учествује на конференцији. Главни предмет је усавршавање наше жељезничке мреже. Прву седницу је отворио министар саобраћаја г. Корошец. Радни програм је установљен овако: усавршење и преустројство саобраћаја уопће, уређење речне пловидбе, распоред и изградња нових пруга, у првом реду добра веза Београда с морем. Већања конференције, која ће трајати десетак дана, јавна су.

Књижевност.

— **Југословенска Обнова — Њива.** Бр. 10. А. Белић: О нашем национализму; — Н. Вулић: Одужимо се народу; — Др. С. Шећеров: О стабилизовању економских појава услед ратова; — Ватрослав Б.: Завод за библиографију. — Смотра. Цена 1 динар.

— **Југословенска Обнова — Њива.** Бр. 11. М. Марјановић: Обновна акција и наша криза; — Др. Б. Ација: Социална политика; — У чекњу: Месије и птице феникс; — А. Добронић: Прилике наших напреднијих композитора. — Смотра. Цена 1 динар.

— **Модерне француске приповетке.** Превео Милан Богдановић. (Модерна Библиотека, 16.) Издање С. Б. Цвијановића, Београд. Цена 7 динара.

Финих свећа од стеарина

може се добити

код 169 2—3

Браће Продановића

Нови Сад, дунавска ул.

Бр. 51/1920.
У. О.

Стечај.

Како у овогодишњој Скупштини Матице Српске настаје уобичајена шестогодишња обнова свију чиновника Матице Српске који потпадају под избор, расписује се стечај на место: I секретара, II. секретара, књиговође, благајника, библијотекара-архивара-регистратора и фискала.

Годишња је плата I. секретару, који је уједно и уредник Летописа 3000 круна и 700 круна у име станарине; II. секретару 2400 круна и 560 К у име станарине; књиговођи 2400 К и 560 К у име станарине; благајнику 2000 К и 490 К у уме станарине; библијотекару, који је уједно архивар и регистратор 1600 К и 490 К у име станарине; фискалу 2000 К. На ову плату добивају сада чиновници 30% мирнодобног доплатка и ратне доплатке.

I. секретар, који је на челу друштвених управних послова и који уједно уређује Летопис и сва књижевна издања Матице Српске, мора имати не само стручну спрему за вршење Матичиних административних послова, него мора бити и академски образован и књижевник. Од **II секретара** тражи се академско образовање и спрема за вршење друштвених административних послова. Од **књиговође и благајника** тражи се строго стручно знање и извежбаност. Од **библијотекара-архивара-регистратора** тражи се стручна спрема за вршење тих разноврсних дужности. Од **фискала** да је дипломисан адвокат.

Иначе су дужности чиновника још и правилима одређене. Књиговођа и благајник дужни су положити кауцију. Књиговођа у износу своје годишње плате а благајник двапут толико, колика му је плата. Знање страних језика служиће молиоцима на препоруку.

По установљеним правилима бирају се Матичини чиновници на **шест** година; новоизабрани за **прву** годину у привременом стању а после тога времена, ако се покажу уредни и способни, важи им избор и за осталих пет година. Ко од молилаца о свему наведеном жели ближа обавештаја, може га добити од секретара друштвеног. Изабрани чиновници ступају у службу с 1. јануаром 1921. године и дужни су на основу Мировинске уредбе а према својој плати уплаћивати у пензиони фонд. После десет година непрекидног службовања с истом платом добивају 10% доплатка а за тим сваких пет година још 5% од своје редовне плате. Молбе са **сведоџбама** о стручном знању, спреми и владању треба послати Управном Одбору Матице Српске у Нови Сад. Рок овом стечају траје до 31. маја о. год. Молбе, које се поднесу после тога рока, **неће се никако** узети у обзир.

Из седнице Управног Одбора Матице Српске, држане у Новом Саду 2. априла 1920. године.

Председник Матице Српске:
Др. Гедеон Дунђерски.

Др. Тихомир Остојић
секретар. 213 1—1

Бр. 1017/1920.

Објава.

I.

У месту **Оролику** имаде једно земљиште (Брда), где би се могла произвађати добра цигла. Властник овога земљишта јесте земљишна заједница Оролик, која је вољна дати ово земљиште у израдбу цигле. Онај, који би желео да закупи ово земљиште нека изволи ступити у споразум с одбором земљиштне заједнице Оролик.

Оролик лежи на прометном месту, а у самом Оролику и околици велика је потреба за циглу.

II.

Земљиштној заједници у Оролику потребан је један овлаштени **цивилни мјерник** (земљомјер), који би имао промјерити сав посјед земљиштне заједнице и сачинити елаборат, да се узурпирано земљиште одузме.

Посјед земљиштне заједнице изнаша око 370 јутара, а од тога је узурпирано око 40 јутара.

Награда за овај посао према погодби са одбором земљиштне заједнице.

Одбор земљиштне заједнице.
У **Оролику**, дана 3. маја 1920.
Главар:
312 1—1 у. з. **Николић.**

Магистрат града Вршца.

Ad. Број: 3603/1920.

Оглас.

Град Вршац има у Чаглину (Хрватска) 500 вагона дрва, које треба пренети у Вршац. Продавац предаје дрво на железничкој станици, постављено у вагонима. За пренос овог дрвета тражи се подузимач, који ће уз утаначену награду допремити дрво до Вршца, или водом само до Панчева.

У понуди треба назначити, колико се тражи за допрему једног вагона, и то осим фактичних издатака код железнице и лађе, треба тачно назначити, колико се тражи за претовар из вагона у шлеп и колико у име награде. Понуда се може чинити и на мању количину.

Понуде треба слати Градском начелнику у Вршцу, најдаље до 20. маја о. г.

Из седн. Савета града Вршца, одржане 1. маја 1920. год.

Косировић
305 1—1 градски начелник.

†

Јавна захвалност.

Потписана, са неизмерним болом у души, сматрам за своју свету дужност, да се овим путем захвалим свима и свакоме, који су мога непрежаљеног сина

Павла Ракетића-Вуксана

српског добровољца,

отпратили до хладнога гроба и тиме моју преголему тугу у неколико ублажили. Нарочито одајем своју благодарност г. г. свештеницима, који при св. опелу и погребу учествоваше, као и гимназијском катихети г. *Микићу*, који се у св. храму својим дирљивим говором опростио од покојника.

Исто тако нека приме вечиту благодарност његови бојни другови, српски добровољци, који не пожалише труда а ни трошка, да своме бојном другу одаду последњу почаст и тиме видљиво доказаше, да друг друга нигда не заборавља.

Уједно захваљујем председнику српских добровољаца, г. Марку *Бурни*, који се на гробу опростио од покојника у име српских добровољаца.

Хвала гимназијској Управи, што је дозволила пјачком кору, да својим умилним гласовима погреб увелича и хвала Управи српске основне школе, која је дала своје ђаке, да мога сина до вечне куће испрате.

Још једном хвала, вечита хвала свима који мога Пају до хладнога гроба испратише.

Ср. Карловци, 30. априла 1920.

Ката удова **Ракетић**
у име своје и Пајине двоје незбринуте сирочади, браће, сестара и остале родбине.

I-а Сегединске ружа Паприке

I-а суве зимске Саламе

I-а домаћег Сапуна

Разашиље путем поузећа у поштанским омотима трговцима, хотелијерима и гостионичарима уз најнижу дневну цену

Колониална велетрговина

Браћа Продановић

Нови Сад, Дунавска улица.

314 Телефон 133. 1—5

Потпун **немачко-мађарски кореспондент**, вешт стенографији и писању на машини, **тражи се** да одмах ступи. Првенство има онај, који зна хрватски. Само писмене понуде уз назнаку колику плату тражи, узимају се у обзир. Понуде ваља слати на **БАНО и БРЕДЕР, Суботица.** 286 1—3

Контоаристкиња, која потпуно зна српски и француски у речи и писму (знање стенографије даје првенство), тражи се да одмах ступи. Писмене понуде уз назнаку колико захтева плате, имају се упутити **С. Х. С. Филмском Предузећу у Новом Саду,** улица Регента Александра 46—48. 296 1—1

Једна фина румбуршка креветска превлака са мадером продаје се. Упитати у Адм. „Заставе". 301 1—1

Радња добро сортирана у центру вароши Београда **продаје се.**

Обратити се информационом бироу Дра Богојевића, Сремска бр. 9. Београд. Шифра: „Радња". 276 2—3

Љути натрон (Aetznatron)

у дрвеним и гвозденим бурадима од 50 до 100 и 350 кг. може се добити на велико и мало код фирме **БАНО и БРЕДЕР, Суботица.** 287 1—3

Автомобил са 4 седишта, 14 коњских снага, продаје се за 70.000 круна. Обратити се на **ШАНДОРА МУЧИ**, АДА (Бачка). 291 1—1

Бичева-камџија

Велика количина бичева најбоље врсте за продају у ЗЕМУНУ, Бежанијска улица број 3.

289 1—3 **Васа Николић.**

ЦИПЕЛАРСКА РАДИОНИЦА и ЦИПЕЛАРСКА ТРГОВИНА

на велико и на мало

ОСКАРА РОЗЕНБЕРГЕРА, НОВИ САД,

Јеврејска ул. 4., преко пута од градске куће:

препоручује своје добро сортирано стовариште **женских и мушких ципела** у најлепшој изради, као и **бечке луксузне и сопствене фабрикате** најбоље каквоће.

По мери зготовљавам сваку жељену фазону **у** најфинијој изради, као и од **лака, шовро**-а, **бокса** црног и у боји. Оправке обављамо брзо и јефтино.

Ципеле за децу стижу идуће недеље. — Лион-Нови **крем** за ципеле: жут, црвен, **црн** на велико и на мало. 298 1—3

Пажња! Пажња!

Моторни чамац HP 20 тркачки, елегантан, са електричним осветљењем за четире персоне

Auto Fiat Tourino HP 35 са три каросерије, предратна типа, добро очуван

Švajsaparati и бензин-мотори све **на продају.**

Велика гаража аутомобилска

Браће К. Бркића,

Краљевића Марка улица 7. **Београд,**

293 Телефон 467. 1—2

Банкарска и трговачка радња

Србислав Јеврић и Карел Кашпер

Телефон: 539. **Београд**

Брзојави: **Србиславка.** Поенкареова 6.

Купује и продаје најповољније исплате и чекове на **Праг, Беч, Будимпешту и Берлин** и т. д., спроваћа куповину и продају **хартија од вредности** на београдској, загребачкој и страним берзама. 292 1—5

ЦРИКВЕНИЦА

морско и климатичко лечилиште и купалиште

отворено од 1. маја до 15. септембра.

Морске, сунчане, песковите и зрачне купељи. Прворазредна свратишта, пансиони и гостионе, послуга и подворба изврсна.

Шеталишта, излети, вожње по мору, тенис и друге забаве.

Жељезничка постаја Пласе крај Ријеке.

Купалишни лечник Др. Иван *Собол.*

Купалишни и лечилишни гости, који желе овамо доћи, нека се изволе гледе станова обратити једино на лечилишно повјерепство (или на станбени уред), јер само ово имаде право станове дозначивати.

Ради несташице и ограниченога броја рубенине, умољавају се п. н. купалишни гости, да си изволе потребно рубље са собом понијети.

297 1—3 **Општинско поглаварство**

у *Цриквеници*, дне 1. свибња 1920.

Важно за поседнике млина

4 комада „Radikalsichter"-а

(„Plansichter"-а) одмах се продају.

Давид Брунер,

294 1—3 Земун, Бежанијска ул. 8.

Србин у најбољим годинама тражи место магазинера или пословође у гостионици или складиштима. Упитати у адм. „Заставе". 299 1—3

Др. Тима Замуровић

више година лекар купатила „Русанде" у Меленцима, наставља лане прекинуту праксу у IV. хотелу купалишном од 8—11 пре и ½3—5 по подне. 295 1—1

МИЛИОН

пута је већ доказано да је најусавршнија црвена

ГУМА

из ТВОРНИЦЕ ПИРЕЛИ

за каламљење лозе.

Ми смо набавили већу количину и разашиљемо поштом и мање количине уз поузеће 10 гр. 160 комада по 10 круна.

Колониална велетрговина

Браћа Продановић

Нови Сад, Дунавска улица.

314 **Телефон 133.** 1—5

САМО НА ВЕЛИКО! САМО НА ВЕЛИКО!

У ПАЖЊУ ГОСП. ТРГОВЦИМА!

Приспео нам је велики избор разне

ЕНГЛЕСКЕ И ТАЛИЈАНСКЕ МАНУФАКТУРНЕ РОБЕ

коју ћемо услед повољног купа моћи уз најниже цене продавати.

ЗАХАРИЈЕВИЋ и ФРУШИЋ

275 2—3 **НОВИ САД, Јеврејска ул. 4.**

Манојловић и друг, Привредна Банка д. д. у Србобрану

Повишење основног капитала на К 2,200.000·—

Позив на упис и уплату.

Ванредна главна скупштина деоничара Манојловић и др. Прив. Банка д. д. у Србобрану, одржана 25. априла 1920. закључила је повишење основног капитала од К 300.000·— на

К 2,200.000·—

издањем нових 1900 акција по номиналних 1000 круна.

Старим деоничарима даје се **право првенства** за упис нових деоница по цени од **К 1250·—**, а

недеоничарима по цени од **К 2000·—**

Уписница по акцији износи **К 20·—**

Упис за нове акције почиње 15. маја 1920. и траје до укључиво 15. јуна 1920.

Уплата Приликом уписа има се положити половина вредности уписаних деоница, друга половина има се уплатити од 1. до 31. августа 1920.

Сувишак који буде постигнут преко номиналне вредности по одбитку трошкова уноси се у друштвени резервни фонд.

Ко од акционара **до 15. јуна** о. г. упис на нове акције не изврши, губи своје право првенства на нове акције.

Са акцијама, које по акционарима не буду оптиране, као и са новим акцијама које претичу преко броја за оптирање, располагаће Управни Одбор Банке на начин тај, да ће их уступити у првом реду акционарима, који буду хтели имати акција преко права првенства, а затим и неакционарима.

Пошто акције гласе на име, то Банка сматра за свога акционара само онога, који је уписан у њеној књизи акционара.

На положене уплате издаће се привремена потврда, а доцније ће се у замену за ову потврду издати акције.

Србобран, 18. априла 1920.

Управни Одбор

Манојловић и друг Привредне Банке д. д. у Србобрану.

311 1—1